

Hygiejne i hjemmeplejen, plejehjem. bosteder mm.

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejeske
Birgitte Sachmann
Godkendt af Leder
Anette Mogensen
Version 20.1

Luftvejsinfektioner heriblandt covid-19

Gældende fra d 22. dec 2023
Revideres løbende

Indhold

Baggrund	2
Formål.....	2
Generel forebyggelse	2
Håndhygiejne.....	2
Brug af værnemidler.....	3
Sygdomme og symptomer.....	3
Håndtering ved symptomer på luftvejsinfektion hos borgere	4
Udbrudshåndtering på plejehjem/institution	4
Test ved mistanke om covid-19.....	5
Udstyr	5
Rengøring ved borger der er under mistanke for eller er smittet.....	6
Vasketøj	6
Affaldshåndtering	7
Dokumentation.....	7
Litteraturhenviisning	7

<p>2</p> <p>FREDERICIAKOMMUNE</p> <p>Hygiejne i hjemmeplejen, plejehjem. bosteder mm.</p>	<p>Udarbejdet af Hygiejnesygeplejeske Birgitte Sachmann Godkendt af Leder Anette Mogensen Version 20.1</p>
<p>Luftvejsinfektioner heriblandt covid-19</p>	<p>Gældende fra d 22. dec 2023 Revideres løbende</p>

Baggrund

Siden 1. april 2023 har covid-19 ikke længere været kategoriseret som en alment farlig sygdom. Covid-19 er nu én blandt flere almindelige luftvejsinfektioner, som ældre og andre sårbare borgere er særligt udsat for. Det er derfor væsentligt med en helhedsorienteret tilgang til forebyggelse af smittespredning i plejesektoren. Da smittespredning med covid-19 i hovedsageligt sker på samme måde som andre luftvejsinfektioner, og da symptomerne ofte er svære at skelne fra hinanden, er det væsentligt at samtænke forebyggelse og håndtering af de forskellige luftvejsinfektioner.

Formål

At mindske risiko for smittespredning af alvorlige luftvejsinfektioner.

Generel forebyggelse

Alle personaler skal være instrueret i de generelle infektionshygiejniske retningslinjer, og efterleve dem.

Særligt fokus på:

- Hyppig og korrekt håndhygiejne
- Fokus på hyppig rengøring af kontaktpunkter på arbejdspladsen, fællesrum (både for beboere og for personaler) mm. herunder aftørring af telefoner, dørhåndtag, gelænder, trykknapper, tablets, tastaturer m.v. (så vidt det er muligt også i weekenderne)
- Opmærksomhed på udluftning - særligt hvis der er mange samlet i et lille rum i længere tid, hvor det så anbefales at lufte ud 5-10 min hver time.
- Host og nys i ærmet, og hjælp borgerne med at lave håndhygiejne herefter, hvis de hoster/nyser i hånden.
- Korrekt uniformsetikette
- Bliv hjemme når du er syg (det er lederens ansvar at sikre at syge medarbejdere ikke møder på arbejde, og medarbejderens ansvar at være opmærksom på symptomer og reagere derefter).

Håndhygiejne

Håndhygiejne foretages på vanlig vis, med hånddesinfektion før og efter kontakt med borger, og i forbindelse med handskeskift, samt før en ren procedure og efter en uren procedure. Såfremt hænderne er synligt forurenet eller fugtige udføres håndvask med sæbe før hånddesinfektion.

<p>2</p> <p>FREDERICIAKOMMUNE</p> <h1>Hygiejne i hjemmeplejen, plejehjem. bosteder mm.</h1>	<p>Udarbejdet af Hygiejnesygeplejeske Birgitte Sachmann Godkendt af Leder Anette Mogensen Version 20.1</p>
<h2>Luftvejsinfektioner heriblandt covid-19</h2>	<p>Gældende fra d 22. dec 2023 Revideres løbende</p>

Derudover er det vigtigt at medarbejderne fortsætter med at understøtte borgerne i grundig håndhygiejne i forbindelse med måltider, efter toiletbesøg og efter bleskift, samt aktiviteter, hvor de er sammen med andre borgere eller medarbejdere.

Brug af værnemidler

Supplerende forholdsregler:

Der anvendes engangshandsker, overtrækskittel, mundbind (maske type 2) samt øjenbeskyttelse (visir eller beskyttelsesbriller) ved tæt kontakt (dvs afstand under 1-2m) med borgere, som har symptomer på smitsom luftvejsinfektion (eks. covid-19, influenza eller RS-virus). Hyppige symptomer er: Host /nys, almensymptomer i form af feber, muskelsmerter og træthed (se flere nedenfor).

De supplerende forholdsregler ophører når borger ikke længere er syg eller har symptomer.

Generelle forholdsregler:

Har borgeren mildere luftvejssymptomer, hvor man ikke mistænker RS-virus, influenza eller covid-19, skal der ved tæt kontakt (under 1-2m) anvendes forklæde og mundbind samt øjenbeskyttelse, hvis der er risiko for stænk og sprøjt fra hoste og nys.

Det er yderst vigtigt at den generelle infektionshygiejne efterleves – ikke mindst ved korrekt håndhygiejne og ved at handsker fortsat skiftes som vanligt (og inkluderer håndhygiejne), inde hos borgeren, så borgeren ikke påføres en endogen infektion (selvinfektion) pga medarbejderens ukorrekte håndhygiejne eller handskebrug.

Hvis der anvendes personligt flergangsvisir, rengøres det efter hvert brug med vand og sæbe/rengøringserviet og aftørres med ethanolbaseret alkohol 70-85% v/v. Der anvendes handsker ved rengøring og desinfektion af visiret.

I udekørende distrikter kan man med fordel pakke hvert sæt værnemidler i en pose, således at den enkelte ikke forurener andres værnemidler, og derudover kan man anvende posen det er pakket i til de brugte værnemidler. Poserne behøver ikke være i en kasse, men har man flere sæt liggende derude, kan man have sættene samlet i en pose.

Sygdomme og symptomer

Nogle infektioner (fx RS-virus) forårsager ikke alvorlig sygdom hos raske voksne, men kan gøre dette hos plejkrævende ældre eller personer med fx svær kronisk lungesygdom.

<p>2</p> <p>FREDERICIAKOMMUNE</p> <p>Hygiejne i hjemmeplejen, plejehjem. bosteder mm.</p>	<p>Udarbejdet af Hygiejnesygeplejeske Birgitte Sachmann Godkendt af Leder Anette Mogensen Version 20.1</p>
<p>Luftvejsinfektioner heriblandt covid-19</p>	<p>Gældende fra d 22. dec 2023 Revideres løbende</p>

Specifikke symptomer på luftvejsinfektion – uanset årsag – er hoste (tør eller produktiv), ondt i halsen, evt. stoppet næse/løbenæse og evt. vejrtrækningsbesvær. Der kan desuden ses almentsymptomer som feber, muskelsmerter, træthed og hovedpine.

Hos ældre, plejekrævende patienter kan specifikke symptomer undertiden være utydelige, og sygdommen kan snarere vise sig ved konfusion, nedsat bevidsthedsniveau eller hurtigt indsættende funktionstab.

Ved influenza ses typisk pludseligt indsættende ondt i halsen, hovedpine, muskelsmerter samt hoste og evt. feber.

Symptomer på covid-19 varierer fra person til person, men oftest ses feber, tør hoste, muskelsmerter, ondt i halsen, kvalme, træthed, stoppet næse, løbenæse og tab af smags- og/eller lugtesans. I alvorligere tilfælde kan ses vejrtrækningsbesvær.

Håndtering ved symptomer på luftvejsinfektion hos borgere

Ved symptomer på luftvejsinfektion hos en borger, skal der altid tages stilling til om der er behov for vurdering af en læge og evt. test for covid-19. Test udføres mhp. evt. at iværksætte tidlig tabletbehandling, der vil kunne nedsætte risikoen for et alvorligt forløb, hvis behandlingen påbegyndes indenfor fem dage efter symptomdebut.

Førnævnte smitteforebyggende tiltag samt brug af værnemidler som tidligere beskrevet sættes i værk.

På plejehjem og bosteder opfordres pågældende beboer/beboere til at blive i egen bolig, så risiko for smitte til de øvrige beboere minimeres. Hvis ikke beboeren ønsker dette, skal der være skærpet fokus på rengøring på fællesarealer, den syge beboers håndhygiejne samt at beboeren undgår tæt kontakt til øvrige beboere.

I hjemmeplejen taler man ligeledes med den smittede om at der er risiko for at videregive smitte, hvis man er tæt på andre personer, så man bør blive hjemme når man er syg.

Det er ledernes ansvar at sikre at alle medarbejdere kender og kan handle relevant på symptomer på sygdom, herunder at genkende symptomer på covid.19.

Udbrudshåndtering på plejehjem/institution

Ved et udbrud forstås to eller flere tilfælde af en specifik luftvejsinfektion indenfor et afsnit, etage eller gang. Hygiejnesygeplejersken informeres altid.

Hygiejne i hjemmeplejen, plejehjem. bosteder mm.

Udarbejdet af
Hygiejnesygeplejeske
Birgitte Sachmann
Godkendt af Leder
Anette Mogensen
Version 20.1

Luftvejsinfektioner heriblandt covid-19

Gældende fra d 22. dec 2023
Revideres løbende

- Alle kontaktpunkter i fællesarealer aftørres dagligt med ethanol/alkohol 70-85% til overflader, og aftørres forinden med vand og sæbe hvis overfladen er synligt forurenset.
- Skærpet fokus på test af personer med symptomer (gælder ikke kun covid-19).
- Personalet holder så vist muligt afstand til hinanden 1-2 m, og beboere og pårørende anbefales ligeledes at holde afstand.
- Beboere opfordres til at minimere kontakt med andre beboere.
- Der forsøges mest muligt at det er en fast gruppe af medarbejdere der er tilknyttet afdelingen med udbrud, som ikke bevæger sig mellem denne og andre afdelinger.
- Fælles arrangementer bør enten aflyses, eller hygiejnesygeplejersken kontaktes for sparring i forhold til gennemførelse under skærpede hygiejniske forholdsregler.

Alle ovenstående tiltag gennemføres med hensynstagen til beboernes fysiske og mentale behov.

Test ved mistanke om covid-19

Test for covid-19 kan være relevant ved symptomer for covid-19 med henblik på at iværksætte evt. tidlig tabletbehandling hos borgere i øget risiko for et alvorligt forløb.

Test for covid-19 udføres som udgangspunkt efter ordination af læge. Men borgere, der selv ønsker at blive testet med selvtest, kan gøre dette evt. med hjælp fra medarbejdere ved behov. Derfor giver det god mening at tale med borger omkring test før lægehenvendelsen, så evt. testresultat kan være afklaret forinden.

Bliver en medarbejder bekendt med, at en borger har en positiv selvtest, har medarbejderen ansvar for at hjælpe borgeren med opfølgning ved at tage kontakt til læge, hvis det findes nødvendigt.

Lægen tager stilling til tabletbehandling, der skal igangsættes inden for de første 5 dage efter infektion.

Borgere uden symptomer testes ikke.

Ved negativt testsvar skal der være opmærksomhed på at luftvejsinfektionen kan skyldes andre sygdomme end covid-19, eller at testsvaret kan være falsk. Derfor anvendes værnemidler ud fra hvilke symptomer beboeren har. Ved manglende bedring eller forværring kontaktes lægen mhp. vurdering.

Udstyr

Rengøringsudstyr og medicinsk udstyr skal rengøres og desinficeres med ethanol/alkohol til overflader 70-85% inden det tages med ud af boligen. Rektaltermometer skal være borgerbundet.

<p>2</p> <p>FREDERICIAKOMMUNE</p> <p>Hygiejne i hjemmeplejen, plejehjem. bosteder mm.</p>	<p>Udarbejdet af Hygiejnesygeplejeske Birgitte Sachmann Godkendt af Leder Anette Mogensen Version 20.1</p>
<p>Luftvejsinfektioner heriblandt covid-19</p>	<p>Gældende fra d 22. dec 2023 Revideres løbende</p>

Rengøring ved borger der er under mistanke for eller er smittet

I hjemmeplejen rengøres der med vand og sæbe i borgerens bolig, uden efterfølgende desinfektion af overflader i boligen, hvis borger i forvejen får rengøringshjælp. På plejehjem, aflastning, sygeplejeklinik og botilbud, udføres både rengøring med vand og sæbe og efterfølgende aftørring med ovefladedesinfektion alkohol/ethanol 70-85 %.

Kontaktpunkter som fx dørhåndtag, sengebord, rollator, liftjernbetjening og sengehest rengøres dagligt og ved behov (som man altid bør gøre). Rengøring og evt. desinfektion af ovenstående, kan med fordel foretages af det personale, som udfører pleje/sygeplejeprocedurer hos borgeren, og som i forvejen bærer relevante værnemidler.

Som hovedregel, skal der ikke støvsuges mens borgeren har symptomer pga ophvirvlen af støv, særligt IKKE på plejecentre eller botilbud hvis der bruges fælles støvsuger.

Rengøringsvogne må IKKE medtages i hjem med smittet borger på plejehjem eller bosted, men stilles udenfor boligen. Spand, moppe mm. der kommer ind i boligen, afvaskes grundigt med vand og sæbe og desinficeres herefter med ethanol/alkohol 70-85% inden det tages med videre til næste bolig, eller forbliver i bolig til smitteophør og slutrengøring er foretaget. Klude vaskes ved minimum 90 grader C. Der kan med fordel anvendes engangsklude – både til overflader samt gulve.

Hvis borger har rengøringshjælp, planlægges rengøringen så den foretages når der de supplerende forholdsregler ophøre, med rengøring som vanligt, hvor sengetøjet ligeledes skiftes. Derudover afvaskes kontaktpunkter i hjemmet (som hører med til den faglige rutine. Rengøringsassistenterne anvender samme type værnemidler som plejepersonalet i boligen, også ved slutrengøringen. Har borger ikke hjælp til rengøring, vejledes han/hun i vigtigheden af at få rengjort boligen, så ikke andre der kommer i hjemmet smittes.

Vasketøj

Tøjet skal transporteres fra hjemmet i en lukket pose. Posen lukkes på stuen. Bruges ekstern vaskeri, skal vaskeriet informeres om smitterisiko. Benyttes fælles vaskemaskine på plejecenter eller bosted, køres en tom kogevaske, inden en anden borgers tøj kan komme deri, og maskinen aftørres på gummilister og låge.

(se retningslinjen for håndtering af vasketøj i fælles vaskemaskiner).

<p>2</p> <p>FREDERICIAKOMMUNE</p> <p>Hygiejne i hjemmeplejen, plejehjem. bosteder mm.</p>	<p>Udarbejdet af Hygiejnesygeplejeske Birgitte Sachmann Godkendt af Leder Anette Mogensen Version 20.1</p>
<p>Luftvejsinfektioner heriblandt covid-19</p>	<p>Gældende fra d 22. dec 2023 Revideres løbende</p>

Affaldshåndtering

Affald puttes i pose der lukkes, og kasseres i affaldsbeholder. Herefter foretages håndhygiejne.

Dokumentation

Skemaet "Smittefare" i Nexus aktiveres, så snart borger har symptomer der giver anledning til at supplerende infektionshygiejniske forholdsregler træder i kraft, hvad enten der er tale om konstateret smitte, eller mistanke derom.

Når der ikke længere efterleves supplerende forholdsregler, inaktiveres skemaet igen.

Litteraturhenvisning

Vejledning om forebyggelse af smitte med luftvejsinfektioner herunder ny coronavirus på plejehjem, botilbud mv. og i hjemmeplejen, Sundhedsstyrelsen, 13. december 2023, version 7

[Vejledning om forebyggelse af smitte med luftvejsinfektioner herunder ny coronavirus på plejehjem, botilbud mv. og i hjemmeplejen \(sst.dk\)](#)

Nationale infektionshygiejniske retningslinjer, plejehjem, hjemmepleje, bo- og opholdssteder, Statens Serum Institut, CEI, 1. udgave 2020

<https://hygiejne.ssi.dk/NIRPrimaersektor>